מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות פעלים מגזרות הנחים: ל"ה/י, פ"י/ו, ע"ו/י וחסרי פ"נ
- לאתר את האות הנעלמת או הנבלעת בשורש הפועל
- להשתמש בשיטת הבלש כדי לחשוף שורש חסר בפועל נתון

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – שיטת הבלש – סדר הצעדים

1. לזהות את הפועל ואת זמן הפעולה שבו הוא מופיע
2. לחפש צורות נוספות של אותו פועל בבניינים או בזמנים אחרים
3. לאתר את שתי האותיות הקבועות שחוזרות בכל הצורות
4. לשער איזו אות נעלמה או התחלפה (י, ו, ה או נ)

חלק ב' – זיהוי גזרה

1. א – ל"ה/י
2. ב – ע"ו/י

חלק ג' – נכון או לא נכון

1. נכון – למשל בנה, שורשו ב-נ-י, אבל נכתב עם ה בסוף
2. נכון – האות נ נבלעת באות שאחריה בצורת העתיד

חלק ד' – השלימו את האות או המילה החסרה

1. בנה
2. ו

חלק ה' – התאמת פועל לגזרה

1. 1 – ג (ל"ה/י)
2. 2 – ד (פ"י/ו)
3. 3 – ב (ע"ו/י)
4. 4 – א (חסרי פ"נ)

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. מזהים את הפועל, מחפשים צורות נוספות שלו, מוצאים את האותיות הקבועות ומשערים איזו אות נעלמה או התחלפה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- האות הראשונה בשורש, י או ו
- למשל נפל, נתן או נסע
- לזהות את הפועל ואת זמן הפעולה שבו הוא מופיע

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח כל יחידה בדוגמה אחת מהלוח ולתרגל יחד את חמשת צעדי שיטת הבלש לפני העבודה העצמית
- כדאי לחלק את התלמידים לזוגות בחלק ההתאמה כדי לעודד דיון על זיהוי הגזרה
- בפריטים המסומנים כקשים אפשר להציע רמז של פועל נוסף מאותה גזרה

דף תרגול: בלשי השורש – גזרות הנחים

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בפעלים מסוימים אחת מאותיות השורש נעלמת, מתחלפת או נבלעת. בדף הזה תתרגלו לזהות את הגזרה ואת האות החסרה בעזרת שיטת הבלש.

בנק מילים: ו | בנה

1 חלק א' – שיטת הבלש – סדר הצעדים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לחפש צורות נוספות של אותו פועל בבניינים או בזמנים אחרים
☐	לאתר את שתי האותיות הקבועות שחוזרות בכל הצורות
☐	לשער איזו אות נעלמה או התחלפה (י, ו, ה או נ)
☐	לזהות את הפועל ואת זמן הפעולה שבו הוא מופיע

2 חלק ב' – זיהוי גזרה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזו גזרה שייך הפועל "בנה"?

א) ל"ה/י ב) פ"י/ו ג) ע"ו/י

2. לאיזו גזרה שייך הפועל "קם"?

א) פ"י/ו ב) ע"ו/י ג) ל"ה/י

3 חלק ג' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בגזרת ל"ה/י האות האחרונה בשורש היא י, גם אם בכתיב נראית ה בסוף המילה	☐	☐
2	בפועל נתן האות נ נבלעת בחלק מהצורות, למשל בעתיד ייתן	☐	☐

4 חלק ד' – השלימו את האות או המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. בפועל "_____" (שורשו ב-נ-י) האות האחרונה היא י למרות שבכתיב רואים ה

2. בפועל "קם" (שורשו ק-ו-ם) האות הנעלמת היא _____

5 חלק ה' – התאמת פועל לגזרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קנה	___	**א.** חסרי פ"נ
2. ידע	___	**ב.** ע"ו/י
3. גר	___	**ג.** ל"ה/י
4. נגע	___	**ד.** פ"י/ו

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו בשניים-שלושה משפטים מהי שיטת הבלש לאיתור שורש חסר

כרטיס יציאה

מהי האות הנעלמת בגזרת פ"י/ו?

תנו דוגמה לפועל מגזרת חסרי פ"נ

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀